

10.1.2008

BOFÖRVALTARENS ARVODE

1 ALLMÄNT

Arvodet för boförvaltaren i ett konkursbo bestämdes länge enligt en arvodesrekommendation av Finlands Advokatförbund. År 1992 konstaterade konkurrensverket att arvodesrekommendationen stod i strid med lagen om konkurrensbegränsningar, som trädde i kraft samma år.

Härefter var arvodesgrunderna under flera års tid oenhetliga, vilket borgenärerna samt boförvaltarna och domarna ansåg vara problematiskt. För att hjälpa upp situationen gav delegationen för konkursärenden 31.12.1997 en rekommendation om boförvaltarens arvode. Konkurrensverket konstaterade i ett beslut 5.6.2002 att rekommendationen inte hade gjort prissättningen så rigid eller höjt arvodena på ett sådant sätt att konkurrensverket skulle ha anledning att vidta åtgärder med anledning av rekommendationen. Rekommendationen har omarbetats efter att konkurslagen (120/2004) trädde i kraft.

I arvodesrekommendationen behandlas den lagstiftning som reglerar boförvaltarens arvode, sedvanliga uppgifter och arvodesgrunderna. Dessutom behandlas separatfaktureringen av andra uppgifter som boförvaltaren utfört samt hur arvodet bestäms när boet fortsätter gäldenärens rörelse och pantsatt egendom säljs. Även frågor som gäller fastställandet och betalningen av boförvaltarens arvodesfaktura behandlas.

Rekommendationen utgår från att

- 1) i en konkurs som förfaller eller övergår till offentlig utredning (kort konkursförfarande) betalas ett skäligt arvode, som baserar sig på boförvaltarens åtgärder och
- 2) i en konkurs som avslutas med slutredovisning (fullständigt konkursförfarande) betalas
 - 2 a) för tiden mellan dagen när gäldenären försattes i konkurs och dagen när boförteckningen blev klar (första skedet) ett skäligt arvode, som baserar sig på boförvaltarens åtgärder, och

- 2 b) för tiden efter att boförteckningen blev klar (andra skedet) ett skäligt arvode som baserar sig på realisationsvärdet eller boförvaltarens åtgärder.

Rekommendationen tillämpas vid fastställandet av arvode till en boförvaltare som har förordnats med stöd av konkurslagen.

2 LAGSTIFTNINGEN

Enligt 8 kap. 7 § i konkurslagen har en boförvaltare rätt att av konkursboets medel för sitt uppdrag få ett arvode som är skäligt med hänsyn till uppdragets svårighetsgrad, det arbete som har utförts, boets omfattning och andra omständigheter samt att få ersättning för de kostnader som orsakats boförvaltaren och som har varit nödvändiga för förvaltningen av boet. Utöver detta arvode får boförvaltaren inte ta ut någon förmån för sig själv eller för någon som står i ett nära förhållande till boförvaltaren.

De närmare arvodesgrunderna bestämmer borgenärerna utan dröjsmål efter att boförvaltaren har förordnats och han eller hon har hörts. Arvodet betalas medan uppdraget fortskrider, med skäliga intervaller. Borgenärerna kan besluta att en del av arvodet ska betalas när boförvaltaruppdraget upphör. Borgenärerna beslutar ombetalningen av arvodet sedan boförvaltaren har redovisat de åtgärder som betalningen grundar sig på.

Om konkursen läggs ned eller förfarandet annars upphör innan borgenärerna har beslutat om boförvaltarens arvode, bestämmer domstolen arvodesbeloppet enligt 8 kap. 8 § i konkurslagen.

Om konkursen förfaller, har boförvaltaren enligt 10 kap. 4 § i konkurslagen rätt till ett skäligt arvode av konkursboets medel. Domstolen bestämmer arvodesbeloppet.

Om en borgenär begär det, kan domstolen uppmana den som har föreslagits till boförvaltare att redan före förordnandet redogöra för sina arvodesgrunder. Redogörelsen kan lämnas till exempel så, att den som föreslås bli boförvaltare meddelar att han eller hon iakttar de arvodesgrunder som föreskrivs i denna rekommendation och uppger sitt och sina biträdens timfakturering.

3 EN BOFÖRVALTARES SEDVANLIGA ÅTGÄRDER

Avsikten med konkursförfarandet är att klarlägga gäldenärens verksamhet, realisera boets tillgångar samt att dela ut penningmedlen till borgenärerna. Till en boförvaltarens sedvanliga viktigaste uppgifter hör att ordna den allmänna förvaltningen av konkursboet samt vården och realiseringen av egendomen.

I ett kort konkursförfarande omfattar arvodet i allmänhet följande uppgifter:

- att ta boets egendom i besittning, utreda vilken egendomen är, avskilja egendom som inte hör till boet, vidta åtgärder som behövs för att egendomens värde ska bibehållas och realiseringen av egendomen lyckas samt att skydda egendomen (t.ex. försäkringar, lås),
- att vidta åtgärder beträffande de anställdas arbetsförhållanden (uppsägning, utredning av lönefordringar, lönegarantiansökningar, meddelanden till arbetspensions- och olycksfallsförsäkringsbolag),
- att säga upp och ingå nya avtal (t.ex. el-, hyres- och telefonkontrakt),
- att avsluta och öppna bankkonton,
- att göra olika anmälningar till myndigheter och besvara förfrågningar från myndigheter,
- att göra upp boförteckningen och gäldenärsutredningen,
- att uppträda i domstolen så som ett sedvanligt konkursförfarande förutsätter,
- att preliminärt granska konkursgäldenärens bokföring och dokument för att klarlägga om gäldenären har gjort sig skyldig till brott, om det finns återvinningsgrunder eller behov av särskild granskning samt att ta del av berättelsen från en särskild granskning,
- att vårda och realisera boets egendom,
- att fakturera fordringar och sända betalningsuppmaningar,
- att sända de meddelanden, utredningar och förfrågningar som konkurslagen förutsätter till borgenärer och gäldenären,
- att redovisa medlen till utsökningsmyndigheterna, om konkursen förfaller,
- att återlämna bokföringen till gäldenären.

I ett fullständigt konkursförfarande täcker arvodet utöver ovan nämnda åtgärder i allmänhet dessutom följande uppgifter:

- att sammankalla borgenärssammanträden, genomföra sammanträdet och sätta upp protokollet från detta samt att ordna annat beslutsförfarande för borgenärerna,
- att se till att gäldenärens och boets bokföring görs och bokföringsmaterialet bevaras,
- att sätta ut bevakningsdagen och informera om den,
- att granska konkursbevakningarna, föra överläggningar som syftar till utredning av bevakningarna samt att söka möjligheter till en sänjölösning i fråga om dessa och att bestrida bevakningar,
- att sätta upp förslaget till utdelningsförteckning samt utdelningsförteckningen,
- att behandla efterbevakningar,
- att förbereda borgenärsdelegationens sammanträden, delta i dessa och sätta upp protokollen från dessa,
- att sätta upp årsredogörelsen,
- att sända ut intyg över utdelningen,
- att sätta upp slutredovisningen,
- att betala utdelningen till borgenärerna.

Boförvaltaren ska överväga om det är skäl att ge en utomstående i uppdrag att utföra en sedvanlig boförvaltningsåtgärd eller en sådan särskild åtgärd som behandlas nedan i 5 kap. (att köpa en tjänst), om en sådan lösning medför ett bättre ekonomiskt resultat för boet än att boförvaltaren eller dennes biträde själva utför åtgärden. I denna bedömning ska hänsyn tas till å ena sidan nyttan av att tjänsten köps av en utomstående och å andra sidan de kostnader som detta medför så, att även åtgärdens eventuella inverkan på boförvaltarens arvode ska beaktas. För uppgifter som hör till förvaltningen av boet kan boförvaltaren även köpa tjänster som förutsätter särskild yrkeskunskap. Det kan till exempel vara ändamålsenligt att låta en utomstående yrkesman sälja egendom, driva in sedvanliga fordringar till boet, när detta måste göras i stor omfattning, samt sköta boets bokföring.

4

ARVODESGRUNDERNA

Delegationen rekommenderar att boförvaltarens arvode i ett kort konkursförfarande bestäms utgående från de åtgärder som vidtagits (åtgärdsbaserat arvode) och i ett fullständigt konkursförfarande så, att arvodet i det första skedet av förfarandet är åtgärdsbaserat och i det andra skedet kalkyleras på boets realisationsvärde (realisationsresultatbaserat arvode) eller är åtgärdsbaserat. För en separat åtgärd samt för vård och försäljning av pantsatt egendom uppbärs alltid ett separat åtgärdsarvode. Om inte annat har avtalats, kalkyleras åtgärdsarvodet enligt tidsåtgången, så att faktureringsgrunden är ett timarvode. Boets särskilda karaktär eller storlek kan medföra att boförvaltaren kan föreslå och borgenärerna besluta tillämpa också någon annan arvodesgrund.

Skäligheten av det arvode som boförvaltaren begär i ett kort konkursförfarande och för det första skedet av ett fullständigt konkursförfarande kan i praktiken bedömas så, att det jämförs med jämförelsearvodet i denna rekommendation. Ett skäligt arvode för det andra skedet av ett fullständigt konkursförfarande kan i allmänhet fastställas med användning av den arvodestabell som baserar sig på realisationsvärdet eller så, att ett åtgärdsbaserade arvodets skälighet bedöms genom att det jämförs med jämförelsearvodet i denna rekommendation.

Det arvode som föreslås bli godkänt som arvode för de sedvanliga uppgifterna i ett konkursbo kan i allmänhet antas placera sig i variationsintervallet för det jämförelsearvode och den arvodestabell som presenteras nedan i 4.1 och 4.2 kap. Skulle resultatet av realiseringen av boets egendom dock undantagsvis stå i ett uppenbart missförhållande till den arbetsmängd som utredningen av boet förutsätter eller skulle utredningen av boet förutsätta exceptionellt många eller få åtgärder, är det möjligt att föreslå och fastställa ett boförvaltningsarvode som är högre eller lägre än vad variationsintervallet förutsätter. Ett högre arvode är möjligt till exempel när förvaltningen av boet förutsätter exceptionellt många, i sig sedvanliga åtgärder av boförvaltaren. Intervallet kan också överskridas när boförvaltaren utöver de åtgärder som nämns ovan i 3 kap. även vidtar andra åtgärder, utan att dessa dock är sådana som enligt 5 kap. faktureras särskilt.

När arbetet med boet inte är mera omfattande eller krävande än vad som kan anses sedvanligt, bör arvodet i allmänhet ligga ungefär i mitten av variationsintervallet.

Boförvaltningsarvodet kan i skälig mån vara högre än genomsnittet, om förvaltningen av boet har krävt särskild sakkunskap, boförvaltaren har

lyckats särskilt väl i sin uppgift eller arvodet inte annars motsvarar den allmänna arvodesnivå i konkursboet som till storlek, ansvar, och arbetsmängd motsvarar det konkursboet som det är fråga om. Flera åtgärder än vanligt måste i allmänhet vidtas i konkursboet där gäldenären försummar sin skyldighet att medverka, har haft flera verksamhetsställen eller bedrivit sin rörelse i en bransch som är föremål för särskild reglering.

Boförvaltningsarvodet kan i skälig mån vara lägre än genomsnittet, om förvaltningen av boet har varit ineffektiv eller inte har följt god boförvaltningssed, faktureringsgrunden är för hög med hänsyn till boförvaltarens skicklighet och förmåga eller arvodet inte motsvarar den allmänna arvodesnivån i konkursboet som till sin storlek, ansvar och arbetsmängd motsvarar det konkursboet som det är fråga om. Förvaltningen av boet är ineffektiv t.ex. om boförvaltaren i onödan själv utför rutinsysslor, de åtgärder som vidtas medför kostnader som är oskäligt höga i förhållande till den nytta som de medför eller boförvaltaren vidtar onödiga eller dubbla åtgärder.

I arvodet kan beaktas hur effektivt och ekonomiskt boförvaltaren i sina uppgifter har anlitat köptjänster. Köptjänster som har vållat boet extra kostnader kan sänka arvodet.

Jämförelsearvodet och variationsintervallet för arvodet är normer som på sätt och vis bestämmer bevisbördan, genom att de anger den skäliga arvodesnivån i ett sedvanligt konkursboet samt vem som ska motivera sitt arvodesanspråk och hur ett sådant ska motiveras. Om arvodesanspråket placerar sig ungefär i mitten av variationsintervallet, räcker det i allmänhet att arvodet motiveras med en sådan utredning om boet och boförvaltarens åtgärder som framgår av 8 kap. En boförvaltare som gör anspråk på ett arvode som befinner sig i närheten av den övre gränsen i intervallet eller som överskrider denna gräns ska motivera på vilket sätt och i vilken mån förvaltningen av boet har varit mera krävande än i ett vanligt konkursbo. På motsvarande sätt ska en borgenär eller gäldenär som yrkar att arvodet ska befinna sig nära intervallets nedre gräns eller understiga denna gräns motivera på vilket sätt och i vilken mån förvaltningen av boet har varit mindre krävande än i ett vanligt konkursbo.

Om boförvaltaren försummar sina åligganden, gör sig skyldig till missbruk, eller av en orsak som beror på boförvaltaren själv, t.ex. jäv, måste befrias från sitt uppdrag, kan arvodet sättas ner, och i grova fall kan boet avstå från att fastställa något arvode alls för boförvaltaren.

Boförvaltaren kan inte för betalning av boets medel fakturera boet på konkursförberedande åtgärder som vidtagits före konkursen.

I de arvoden som anges i denna rekommendation ingår ingen mervärdesskatt.

4.1 Kort konkursförfarande

Vid bedömningen av vilket åtgärdsbaserat arvode till boförvaltaren som är skäligt för sådana sedvanliga åtgärder i ett kort konkursförfarande som avses ovan i 3 kap. kan arvodet ställas i relation till boets art och storlek, inom nedan angivna gränser.

I ett kort konkursförfarande ligger jämförelsearvodet på en utgångsnivå om 1 500 – 2 500 euro. Ett belopp av denna storlek är i allmänhet skäligt i lättskötta bon, där boförteckningen och gäldenärsutredningen kan göras utan svårighet, gäldenären inte har egendom eller endast anspråkslös egendom som lätt kan realiseras, gäldenären fullgör sin skyldighet att medverka, inte har haft några anställda och endast har några borgenär.

I ett sedvanligt konkursbo förutsätter förvaltningen av boet i allmänhet av boförvaltaren flera sådana i 3 kap. avsedda åtgärder än vad ett jämförelsearvode på ovan nämnda utgångsnivå är avsett att täcka. I sedvanliga konkursbon höjs jämförelsearvodet i enlighet med den arbetsmängd som vården av boet förutsätter, enligt följande grunder, dvs. när:

- 1) Det är arbetsamt och tidskrävande att förteckna konkursboets egendom och skilja ut den från egendom som inte tillhör konkursboet,
- 2) Realiseringen av konkursboets egendom kräver åtgärder som inte är ringa,
- 3) Gäldenären när konkursen inleds har anställda eller utredningen av avslutade anställningsförhållanden kräver till exempel behandling av lönegarantiansökningar,
- 4) Gäldenärens bokföringsmaterial inte står till boförvaltarens förfogande och gäldenärens verksamhet därför måste klarläggas med hjälp av andra källor, bokföringen inte är tillförlitlig, omfattar ett stort antal verifikat, kräver att verifikaten för flera månader ordnas eller affärshändelserna i verksamheten inte lätt kan verifieras,
- 5) De åtgärder som gäldenären har vidtagit före konkursen förutsätter närmare utredning av återvinningsgrunder, brottskriterier eller andra motsvarande kriterier eller att en särskild granskning verkställs,
- 6) Boförvaltaren måste vidta flera åtgärder än vanligt därför att borgenärerna är många eller av särskilt slag eller att fordringarna är oklara,
- 7) Gäldenären försummar sin skyldighet att medverka eller utredningen av boet förutsätter att boförvaltaren reser mycket,
- 8) Det när konkursen börjar pågår tvistiga rättegångar,

- 9) Boförvaltaren till följd av den avsevärda arbetsmängd som utredningen av boet förutsätter eller gäldenärens passivitet inte inom den utsatta tiden kan sammanställa boförteckningen och gäldenärsutredningen och blir tvungen att hos domstolen begära förlängning av den utsatta tiden eller att tvångsmedel ska få vidtas mot gäldenären,
- 10) Konkursboet efter betalningen av massaskulderna ännu har medel, som boförvaltaren efter att konkursen har förfallit redovisar till utökningsmyndigheterna eller till gäldenären.

Jämförelsearvodet höjs med 300 – 500 euro för var och en av ovan nämnda tio grunder. Om t.ex. tre av grunderna förekommer i konkursboet, är jämförelsearvodet 2 400 – 4 000 euro. En boförvaltare som vill åberopa grunder för höjning av jämförelsearvodet kan använda sig av ovan nämnda numrering.

Även när en tillfällig boförvaltare har förordnats i ett konkursbo, konkursen läggs ned eller besvärdomstolen upphäver beslutet att försätta gäldenären i konkurs, har boförvaltaren rätt till ett skäligt arvode för sina åtgärder. Arvodet bestäms som åtgärdsarvode, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som ovan har konstaterats om boförvaltarens arvode i ett kort konkursförfarande. Någon jämförelse med jämförelsearvodet verkställs dock inte.

När en konkurs förfaller, beslutar domstolen om arvode och kostnadsersättning till den tillfälliga och ordinarie boförvaltaren. Har boet inte tillräckliga medel för full betalning av de fordringar som har fastställts för boförvaltarna, rekommenderar delegationen att betalningen sker i proportion till de fastställda fordringarna.

4.2. Fullständigt konkursförfarande

Enligt den konkursordning som har omfattats i konkurslagen och i denna rekommendation omfattar det första skedet i förvaltningen av ett konkursbo främst att boförvaltaren tar boet i sin besittning, klarlägger boets egendom, avtal och anställningsförhållanden samt sammanställer boförteckningen och gäldenärsutredningen. Till det andra skedet hör bl.a. att realisera boets egendom och ordna borgenärssammanträden.

Det händer att boförvaltaren av ändamålsenlighets skäl under det första skedet av konkursförfarandet vidtar åtgärder som hör till det andra skedet, till exempel realisationsåtgärder. Även för dessa åtgärder betalas arvode bara en gång, som en del av arvodet för det andra skedet. Åtgärderna ska inte tas med i arvodesfakturan för det första skedet, men i samband med att arvodet fastställs för det första skedet kan arvode för dem fastställas

såsom en delbetalning av arvodet för det andra skedet. Tidpunkten för betalningen av arvodet behandlas närmare i 9 kap.

4.2.1

Det första skedet av ett fullständigt konkursförfarande

Vid bedömningen av skäligheten av det åtgärdsbaserade arvodet till boförvaltaren för sådana sedvanliga åtgärder i det första skedet av ett fullständigt konkursförfarande som nämns ovan i 3 kap., kan arvodet ställas i relation till boets sannolika realisationsvärde på följande sätt:

Jämförelsearvodets nedre gräns i det första skedet av ett fullständigt konkursförfarande

Boets realisationsvärde	Arvodets standardbelopp	Arvode för den del av realisationsvärdet som överstiger den nedre gränsen
20 000 – 30 000	3 200	3,0 %
30 000 – 80 000	3 500	2,2 %
80 000 – 170 000	4 600	1,6 %
170 000 – 330 000	6 100	1,0 %
330 000 – 800 000	7 700	0,5 %
800 000 – 5 000 000	10 100	0,4 %
5 000 000 – 10 000 000	26 900	0,34 %
10 000 000 – 20 000 000	43 900	0,17 %
20 000 000 – 40 000 000	60 900	0,13 %
40 000 000 – 80 000 000	86 900	0,07 %
yli 80 000 000	114 900	i tillämpliga delar

Jämförelsearvodets övre gräns i det första skedet av ett fullständigt konkursförfarande

Boets realisationsvärde	Arvodets standardbelopp	Arvode för den del av realisationsvärdet överstiger den nedre gränsen
20 000 – 30 000	4 000	4,0 %
30 000 – 80 000	4 400	2,8 %
80 000 – 170 000	5 800	2,6 %
170 000 – 330 000	8 200	1,8 %
330 000 – 800 000	11 100	1,0 %
800 000 – 5 000 000	15 800	0,52 %
5 000 000 – 10 000 000	37 700	0,37 %
10 000 000 – 20 000 000	56 200	0,25 %
20 000 000 – 40 000 000	81 200	0,18 %
40 000 000 – 80 000 000	117 200	0,12 %
yli 80 000 000	165 200	i tillämpliga delar

I det realisationsvärde som används som grund för jämförelsearvodet inräknas i allmänhet samtliga de medel som realisationen av egendomen har inbringat. Har alla tillgångar inte ännu realiserats när arvodet fastställs, används för den osålda egendomens vidkommande det sannolika realisationsvärdet. I detta realisationsvärde beaktas dock inte lönegarantimedel som betalats in på konkursboets konto för de anställdas räkning eller medel som borgenärer har använt till kvittning av sina fordringar.

Pantsatt egendom beaktas i allmänhet inte i kalkyleringen av realisationsvärdet, utan för vård och försäljning av denna egendom betalas ett särskilt åtgärdsarvode. I det första skedet av förvaltningen av boet kan boförvaltaren dock bli tvungen att ta också pantsatt egendom i sin besittning och klarlägga till exempel de rättigheter som egendomen är föremål för samt om egendomen hör till boet eller ska lösas in till boet. Dessa åtgärder är inte sådana kostnader för vård av pantsatt egendom som avses i 17 kap. 7 § i konkurslagen och ersättning för dem kan inte tas ur köpeskillingen för pantsatt egendom.

Egendom som har köpts på avbetalning eller leasats samt pantsatt egendom som har varit föremål för även andra åtgärder än de som avses i 17 kap. 7 § i konkurslagen beaktas i realisationsvärdet. Vilken andel av denna egendom som ska beaktas i värdet beror å ena sidan på hur många andra åtgärder än de som ska täckas ur pantegendomens värde som har vidtagits beträffande denna egendom och å andra sidan på egendomens värde. Ju högre värdet är på den pantsatta egendomen, desto mindre del därav beaktas i realisationsvärdet, eftersom det inte nödvändigtvis kräver flera åtgärder av boförvaltaren att ta värdefull egendom i sin besittning än mindre värd sådan.

Om besittningstagandet eller överlåtelsen av pantsatt egendom, egendom som köpts på avbetalning eller leasats samt utredningen av en säkerhetsrätt inte kräver särskilda åtgärder, beaktas denna egendom inte alls i realisationsvärdet. Värdet på den pantsatta egendomen beaktas inte heller när de åtgärder som vidtas beträffande den pantsatta egendomen såsom separata åtgärder i sin helhet täcks med medel från försäljningen av den pantsatta egendomen.

4.2.2

Det andra skedet av ett fullständigt konkursförfarande

Boförvaltarens arvode för de ovan i 3 kap. nämnda sedvanliga åtgärderna i det andra skedet av ett fullständigt konkursförfarande baserar sig antingen på boets realisationsvärde eller på de åtgärder som har vidtagits för förvaltningen av konkursboet. Ett åtgärdsbaserat arvode är motiverat särskilt när nästan ingen sedvanlig realiserbar egendom finns i boet, utan åtgärderna huvudsakligen går ut på att klarlägga gäldenärens rättigheter och övriga förmögenhet.

Ett arvode som baserar sig på realisationsvärdet bestäms inom nedan angivna gränser:

Arvodets nedre gräns i det andra skedet av ett fullständigt konkursförfarande

Boets realisationsarvode	Arvodets standardbelopp	Arvode för den del av realisationsvärdet överstiger den nedre gränsen
20 000 – 30 000	5 400	17,0 %
30 000 – 80 000	7 100	12,4 %
80 000 – 170 000	13 300	11,4 %
170 000 – 330 000	23 600	7,7 %
330 000 – 800 000	36 000	4,0 %
800 000 – 5 000 000	54 800	2,2 %
5 000 000 – 10 000 000	147 200	1,74 %
10 000 000 – 20 000 000	234 200	1,25 %
20 000 000 – 40 000 000	359 200	0,87 %
40 000 000 – 80 000 000	533 200	0,23 %
yli 80 000 000	625 200	i tillämpliga delar

Arvodets övre gräns i det andra skedet av ett fullständigt konkursförfarande

Boets realisationsvärde	Arvodets standardbelopp	Arvode för den del av realisationsvärdet överstiger den nedre gränsen
20 000 – 30 000	6 400	20,0 %
30 000 – 80 000	8 400	14,0 %
80 000 – 170 000	15 400	12,3 %
170 000 – 330 000	26 500	8,1 %
330 000 – 800 000	39 500	4,4 %
800 000 – 5 000 000	60 200	2,85 %
5 000 000 – 10 000 000	180 000	2,20 %
10 000 000 – 20 000 000	290 000	1,75 %
20 000 000 – 40 000 000	465 000	1,50 %
40 000 000 – 80 000 000	765 000	1,25 %
yli 80 000 000	1 265 000	i tillämpliga delar

Realisationsvärdet bestäms enligt samma principer som ovan i punkt 4.2.1. Pantsatt egendom beaktas dock inte till någon del i realisationsvärdet. Tillgångar som erhållits till boet genom särskilda åtgärder beaktas däremot i realisationsvärdet, om inte något annat har bestämts när beslut fattades om den särskilda åtgärden.

Om boförvaltningsarvodet i det andra skedet av ett fullständigt konkursförfarande bestäms på basis av de åtgärder som boförvaltaren har vidtagit, kan den arvodestabell som baserar sig på realisationsvärdet användas som jämförelsetabell vid bedömningen av om det åtgärdsbaserade arvodet är skäligt. En sådan jämförelse är dock inte möjlig om boförvaltningsarvodet bestäms som ett åtgärdsbaserat arvode just därför att det råder en disproportion mellan den arbetsmängd som vården av boet förutsätter och boets realisationsvärde.

5 SEPARAT FAKTURERADE ÅTGÄRDER

Med separata åtgärder avses andra uppgifter för boförvaltaren än de som angår den sedvanliga allmänna förvaltningen av boet, realiseringen av egendomen och betalningen av utdelningen. Utöver det ordinarie arvode för sedvanliga åtgärder som boförvaltaren har vidtagit för förvaltningen av boet, vilket bestäms så som föreskrivs ovan i 4 kap., har boförvaltaren rätt att debitera konkursboet separat för separata åtgärder.

Ett separat arvode bestäms även för separata åtgärder som boförvaltaren har vidtagit i ett kort konkursförfarande och det första skedet av ett fullständigt konkursförfarande, även om det ordinarie arvode skulle vara åtgärdsbaserat. Åtgärder som faktureras separat omfattas inte av det ordinarie boförvaltararvodet och beaktas inte när man bedömer om det är skäligt.

Separata åtgärder är sådana som har berott på rättegångar och förvaltningsprocesser eller överläggningar i anslutning till förlikning av tvister, samt andra arbetsuppgifter som inte kan anses sedvanliga i förvaltningen av ett konkursbo. Vid förvaltningen av boet kan det finnas behov att vidta sådana separata åtgärder, som inte hör till boförvaltningen och till vilka hänförs:

- rättegångar som berör boet, såsom käromål för indrivning av fordringar, skattebesvär, förvaltningstvistemål, och annat dylikt,
- rättegångar för bestridande av konkursbevakningar,
- utredning av om det finns enskilda återvinningsgrunder samt att föra talan i återvinningsrättegångar,

- anmälningar till förundersökningsmyndigheter samt åtgärder som förundersökning och rättegång medför,
- åtgärder i dotterbolag eller bolag där konkursboet är delägare,
- andra utredningar och åtgärder som alldeles tydligt inte hör till sedvanlig boförvaltning.

Som faktureringsgrund för separata åtgärder tillämpas åtgärdsbaserad fakturering. Det fakturerade beloppet bestäms i första hand enligt hur mycket arbete och vilket slag av arbete de separata åtgärderna har krävt. Även uppgiftens svårighetsgrad beaktas, likaså hur värdefull och betydelsefull den förmån är som det är frågan om samt vilken den allmänna arvodesnivån är för uppgifter som till omfattning, ansvar och arbetsmängd motsvarar den uppgift som det är fråga om.

6

BOFÖRVALTARENS ARVODE FÖR VÅRD OCH FÖRSÄLJNING AV PANTSATT EGENDOM

Boförvaltarens arvode för vård och försäljning av pantsatt egendom baserar sig på de åtgärder som boförvaltaren har vidtagit beträffande denna egendom. Arvodet är åtgärdsbaserat och i fråga om det iakttas i tillämpliga delar vad som ovan i 5 kap. sägs om arvoden för separata åtgärder.

Delegationen rekommenderar att boförvaltaren och pantinnehavaren genast i början av konkursen kommer överens om huruvida boet eller panthavaren ska vara ansvarig för vården och försäljningen av den pantsatta egendomen. Det är bra att komma överens om detta samt om hur kostnaderna för vården och försäljningen ska ersättas boet även om det redan kan förutses att konkursen kommer att förfalla. När boförvaltaren har fått veta att egendomen är pantsatt och vem som är panthavare, ska han eller hon höra sig för hos panthavaren om hur ansvaret för vården och försäljningen av panten ska ordnas. Ansvaret för den pantsatta egendomen stannar hos konkursboet tills annat avtalas, om inte annat följer av panthavarens skyldighet att vårda panten.

När pantsatt egendom hör till boet, har boet rätt att av den pantsatta egendomens köpeskilling och avkastning omedelbart efter försäljnings- och verkställighetskostnader få ersättning för de direkta kostnader som boet har haft för vården och försäljningen av panten, även boförvaltarens arvode för försäljningen av panten. Panthavaren är inte skyldig att av egna medel ersätta boet för kostnaderna för vården och försäljningen av den pantsatta egendomen, om inte annat avtalas med panthavaren.

Om de åtgärder som boförvaltaren har vidtagit för försäljningen och vården samtidigt har gällt både icke-pantsatt och pantsatt egendom, ska åtgärderna, om de inte annars kan hänföras till det ena eller andra slaget av egendom, anses hänföra sig till vardera slaget så, att hälften av kostnaderna anses hänföra sig till det ena slaget av egendom och hälften till den andra.

Boförvaltaren ska till konkursboet ta ut en ersättning som motsvarar de omkostnader som av boets medel har betalats för vården och försäljningen av den pantsatta egendomen. Om den pantsatta egendomens avkastning och köpeskillingen för den har betalats till boet, ska boförvaltaren täcka boets kostnader ur dessa medel innan återstoden redovisas till panthavaren.

Om utsökningensmyndigheten sköter försäljningen av den pantsatta egendomen, ska boförvaltaren uppge kostnaderna för utmätningsmannen så som föreskrivs i 5 kap. 30, 41 och 45 § i utsökningensbalken (705/2007).

Panthavaren kan också själv realisera den pantsatta egendomen eller det kan annars bli så, att pantens avkastning och köpeskillning betalas direkt till panthavaren. I så fall ska boförvaltaren komma överens med panthavaren om att innan köpeskillingen tas i anspråk för annat ska panthavaren av den till boet betala ersättning för de kostnader som boet har haft för vård och försäljning av panten.

Den pantsatta egendomen kan vara osåld ännu när boförvaltaren borde komma in till domstolen med en framställning om att konkursen ska förfalla. Har vården av den pantsatta egendomen medfört kostnader för boet, ska boförvaltaren före framställningen försöka komma överens med panthavaren om att denne redan i detta skede betalar kostnaderna till boet. Det kan vara nödvändigt att skjuta upp framställningen om att konkursen ska förfalla tills en sådan överenskommelse har nåtts eller den pantsatta egendomen har sålts.

7

ARVODE FÖR FORTSÄTTNING AV GÄLDENÄRENS RÖRELSE

Ett arvode för fortsättning av gäldenärens rörelse kan bestämmas antingen som ett åtgärdsarvode, som faktureras separat, ett resultat-arvode, som beräknas på resultatet av verksamheten, eller så, att det extra arbete och ansvar som bedrivandet av rörelsen har medfört beaktas som en faktor som höjer det ordinarie arvodet. Delegationen rekommenderar att beslutet om arvodesgrunden fattas samtidigt som beslutet om att boet fortsätter gäldenärens rörelse.

Även om arvodet för den sedvanliga skötseln av boet skulle basera sig på boets realisationsvärde, kan arvodet för att boet fortsätter rörelsen (rörelsearvodet) ändå bestämmas som ett åtgärdsbaserat arvode. I så fall beaktas resultatet av rörelsen inte när boets realisationsvärde kalkyleras.

Om rörelsearvodet bestäms som ett åtgärdsbaserat arvode, ska rörelsens omfattning, det ansvar som den medför samt rörelsens resultat beaktas i arvodesgrunden.

Om rörelsearvodet bestäms som en del av realisationsarvodet, används som realisationsvärde intäkterna av rörelsen minskade med kostnaderna för den.

Vid bestämningen av den grund som skall användas för beräkning av det belopp med vilket boförvaltarens arvode skall höjas därför att boet har fortsatt gäldenärens rörelse, ska hänsyn tas till det extraarbete som fortsättningen av rörelsen medför samt boförvaltarens ansvar för företagets löpande förvaltning och verksamhet. I bedömningen ska även beaktas i vilken utsträckning boförvaltaren har haft konkursgäldenärens personal till sitt förfogande.

Att fortsätta gäldenärens rörelse kan vara nödvändigt för att trygga borgenärernas ställning, även om rörelsen är förlustbringande. Beslutet att fortsätta rörelsen kan grunda sig till exempel på strävan att undvika sannolikt ännu större förluster. I så fall kan boförvaltarens arvode inte bestämmas utifrån rörelsens avkastning, utan det ska basera sig på åtgärdsbaserad fakturering.

8

ATT FASTSTÄLLA ARVODET

Om de närmare grunderna för boförvaltarens arvode bestämmer borgenärerna omedelbart efter att boförvaltaren har förordnats och sedan de har hört boförvaltaren. Beslut om arvodesgrunderna ska fattas senast vid det första borgenärssammanträdet.

Delegationen rekommenderar att borgenärerna och boförvaltaren åtminstone i stora konkursbon förhandlar om arvodesgrunden innan borgenärerna fattar beslut om saken. Vid förhandlingarna gäller det att försöka finna en arvodesgrund som beaktar boets särdrag och vid behov klarlägga om de grunder för höjning eller nedsättning av arvodet som behandlas i denna rekommendation blir tillämpliga på boförvaltararvodet i det konkursbo som det är frågan om.

Borgenärerna fastställer boförvaltarens arvode. För att kunna fastställa boförvaltarens arvodesfaktura måste borgenärerna tillräckligt väl förstå

vilket slag konkursbo det är frågan om, boets situation samt de åtgärder som har vidtagits. Vanligtvis framgår boets art och situation i tillräcklig mån av en aktuell årsredogörelse. Delegationen rekommenderar att borgenärerna inte fastställer arvodet om boförvaltaren försummar att ge en sådan årsredogörelse som avses i 14 kap. 11 § i konkurslagen.

Borgenärerna bör få en uppfattning om vad utredningen av konkursboet totalt har kostat. Boförvaltaren ska underrätta borgenärerna om de förskott på arvodet, delarvoden och arvoden för separata åtgärder som han eller hon separat har tagit ur boet. Dessutom ska boförvaltaren informera borgenärerna om de övriga boutredningskostnaderna, vilka kan vara omkostnader för

- värdering, förteckning och realisering av egendomen,
- vård och försäljning av pantsatt egendom,
- indrivning av fordringar,
- gäldenärens och konkursboets bokföring,
- särskild granskning,
- arkivering samt
- att förstöra bokföringsmaterial.

Det räcker att omkostnaderna specificeras i en redovisningsuppställning som är gjord i enlighet med god boförvaltningssed (konkursdelegationens rekommendation nr 10).

I fakturan ska de uppgifter som boförvaltaren har utfört framgå så, att borgenärerna kan få en helhetsbild av samtliga kostnader som förvaltningen av konkursboet har medfört. När det gäller åtgärdsbaserade arvoden ska boförvaltaren dessutom uppge vilka åtgärder som har vidtagits, av vem de har vidtagits, vad de har kostat samt hur lång tid de har tagit i anspråk. Åtgärderna ska specificeras med samma noggrannhet som i allmänhet förutsätts av en advokat när denne skriver ut en faktura över åtgärder som han eller hon har vidtagit. Av fakturan ska framgå vilken timfakturering boförvaltaren och hans eller hennes biträden tillämpar.

Boförvaltaren kan inte fakturera andra åtgärder än sådana som har varit behövliga och ändamålsenliga för förvaltningen av boet, enligt vad god boförvaltningssed förutsätter.

I boförvaltararvudet ingår boförvaltarens allmänna kostnader för sin byrå. Duplicerings- och postningskostnader som förvaltningen av boet medför samt osedvanligt höga telefonkostnader ingår inte i arvodet, utan kan faktureras separat.

9**UTBETALNINGEN AV ARVODENA**

Arvodet betalas ut i rater med skäliga intervaller, i takt med att förvaltningen av boet fortskrider. Borgenärerna bestämmer den tidtabell enligt vilken boförvaltaren har rätt till delbetalningar. Delbetalningar kan ske under förutsättning att boförvaltaren för borgenärerna redovisar vilka åtgärder som motiverar betalningen. Redovisningen kan ges vid ett borgenärssammanträde eller i annat beslutsförfarande. Borgenärerna kan även i förväg fastställa en grund enligt vilken boförvaltaren när förvaltningen av boet fortskrider kan lyfta delarvoden, utan att borgenärerna separat behöver höras om de enskilda uttagen. Uttag av delarvoden ska alltid basera sig på redan utfört arbete.

Eftersom det först när boförvaltarens uppdrag avslutas är möjligt att slutgiltigt bedöma om boförvaltningen har lyckats och vilket resultatet av realisationen har blivit, rekommenderar delegationen att en tillräckligt stor del av arvodet alltid fastställs och betalas först då. Om boförvaltaren har tagit ut delarvoden på felaktiga grunder eller annars på ett felaktigt sätt till ett högre belopp än vad som fastställs som hans eller hennes slutliga arvode, ska boförvaltaren omedelbart återbära det överbetalda beloppet till boet.

Arvodet för separata åtgärder som boförvaltaren har vidtagit fastställs av borgenärerna antingen vid slutsammanträdet, eller när den särskilda åtgärden slutförs. Om den separata åtgärden tar lång tid i anspråk, kan borgenärerna på de villkor som de bestämmer ge boförvaltaren fullmakt att lyfta delar av detta separata arvode redan innan åtgärden slutförs.

I sin årsredogörelse ska boförvaltaren i enlighet med god boförvaltningssed informera borgenärerna om de delarvoden och separata arvoden som boförvaltaren har lyft ur boet.

Enligt 19 kap. 1 § 2 mom. i konkurslagen kan ett konkursbo avslutas även om boet delvis är outrett. Vid slutsammanträdet gäller det att besluta om det arvode som ska betalas för åtgärder som vidtas efter att boet har avslutats, eller om arvodesgrunderna. För detta arvode kan göras en reservering i slutredovisningen. Om reserveringen till någon del blir outnyttjad, ska boförvaltaren efter att uppgiften har slutförts redovisa de outnyttjade medlen till borgenärerna.

10**UTREDNING I EFTERHAND**

En boförvaltare som efter att konkursen har avslutats blir tvungen att vidta sådana utredningsåtgärder i efterhand som avses i 19 kap. 9 § i konkurslagen, därför att nya tillgångar eller ansvar uppdagas, har rätt att av boets medel få skälig ersättning för detta. Som skälig ersättning ska betraktas den timfaktureringskostnad som i boet har tillämpats som grund för fastställandet av ett åtgärdsbaserat boförvaltningsarvode. För fastställande eller uttag av ersättning fordras inte beslut av borgenärerna, om utredningen i efterhand endast har omfattat till exempel anspråkslösa åtgärder för mottagning och utdelning av penningmedel. Om utredningen i efterhand är mera omfattande, ska det arvode som faktureras fastställas genom beslut av borgenärerna vid ett borgenärssammanträdet eller i annat beslutsförfarande.

Helsingfors, den 10 januari 2008

Kari Harju
ordförande

Harri Hämäläinen
sekreterare